संस्कृत

3884
पुराण

गाणेशी संहितांतर्गत श्लोकाः

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

१०। पृ १८

(1)

॥श्रीगजाननायनमः॥

॥ओंकारेत्र्यंबकेश्वरौ विश्वेश्वरौ बद्रिकेदारेश्वरौ भीमाशंकरः॥
॥मल्लकार्जुनौ परळी वैजनाथौ रामेश्वरं नागेश्वरौ सोमनाथः॥ १
॥महाकालेश्वरौ घृष्णेश्वरस्तथा प्रातरुत्थाय पठेन्नरं सदा ॥ यस्य
॥पुंसा नास्ति कालेकदाभयं ॥ विध्यंति चकापोणिकृतानि तेषां॥ २
॥इती श्रीथत्तेईत्युपनामक गोविंदात्मज माधवेन द्वादशज्योतिलिंगा
॥निनेषां द्वौश्लोकौ कृतौ समाप्ते॥ इदं पुस्तकं समाप्तं॥ ५२ ॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(२)

॥श्री गणेशाय नमः॥ ॥अथ गाणेशी संहितांतर्गत
श्लोकानि लिख्यंते॥ ॥कुब्जवद्दूषवद्धत्वाव्यंग्योयः से
वते गुरुं तं विद्यादेव नाभ्यानुग्रहं नीत्याह पौष्यकृतु
॥१॥ खल्वोन प्रार्थनासाध्यः सर्वदैवेन ताडितः॥ अभ्येति
मृदुतां पश्चात् तं केतक्षणा यथा॥२॥ शास्त्रोल्लंघनतोव
ह्नि पुलोमानावपातुः शाप मृत्यु इति पुनः पौलोमे तु
र्यई रितं॥३॥ लोकान्मंत्रान्महद्राख्य ब्राह्मणे वीर्यमद्भुतं॥ नृक्षको
खे येनैतस्याविद्यास्ती केनुवर्णितं॥४॥ अन्याप्यमपि मात्रोक्तसद्या
योनानुतिष्ठति॥ तं भस्मीकुर्वते विप्रा वेदाश्चाहि गणं यथा॥५॥ मि ३

Joint project of Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(2A)

ध्यावादेनयेदासीत्कृतास्तत्संतनिःस्विकां॥ संततिंनाशयत्येवगरुत्मा
न्निवपन्नगान्॥६॥आयुर्हानिर्महाशोको हिंसायांचातिसंभ्रमः॥
रुरोर्विभवंत्येवदोरसक्तस्यदुर्मनेः॥७॥प्रजयापेत्तकर्मणंछेत्तुदा
रान्करोतिचेत्॥नदाजरत्कारर्विकायंतेप्रव्रजेद्गृहात्॥८॥नत्वा
मंतंशास्त्रसिंधोःसमंलब्धसुरासुरैः॥अमृतादिंतेविह्मुभक्तैःसुरैः
नान्यैःस्त्रियाजितैः॥९॥देवपक्षोसुधांलेभेदैत्योदेहच्छिदासमं॥
सूचितश्चित्तचक्षुर्भ्यांकाश्यमेवमहेश्वरान्॥१०॥स्त्रियामाद्यंतिसं
तोपीत्युक्तंव्यासस्यजन्मनि॥देवासुरानरेष्वेवसं नीत्यशावतारणे॥
११॥अत्यल्पस्यापिपापस्यविपाकमतिदारुणं॥अन्वभूतांचिरंब्र

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(3)

स्त्रणीमांडुव्यपुंडुभौ ॥१२॥ शिष्टानांचेतसस्तुष्टिर्धर्मेप्रामाण्यम
२ श्रुते ॥ शाकुंतलामोहमानंदवांतस्यमनोयथा ॥१३॥ पितुर्दुःखंह
रन्सुतःश्रेयोलक्ष्मींचविंदते ॥ भीष्मवत्कुरुवन्मानात्पतनिश्चयया
तिवत् ॥१४॥ क्षेत्रबिजेविनाद्रोणधृष्टद्युम्नवपुर्जनिः ॥ केवलात्क
र्मणइतिप्रोक्तंसंभवपर्वणि ॥१५॥ विषेनार्याग्निभिर्लुब्धाघातयं
तिस्मबांधवान् ॥ ईश्वरस्तान्नयेवत्युक्तंजातुषपर्वणि ॥१६॥ अ
विश्वास्याःस्त्रियःकामात्घातयंत्यपिबांधवान् ॥ इतिदर्शितवान्व्या २
सोहिंडिबवधपर्वणि ॥१७॥ यस्मिन्गृहेसुखवासिवसेत्पुण्यतमोजनः ॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(3A)

उपकुर्यान्नूनमित्येवमुक्तंबकवधोपिच॥१८॥ब्राह्मणानुग्रहादेवस्य
त्वंजयतिनान्यथा॥इतितापत्यहसंतादाह्नचैत्ररथेमुनिः॥सूर्यस्य
कन्यातपतीनष्टराज्यंस्वलब्धवान्॥१९॥वसिष्ठस्यप्रसादेनराजा
संवरणेयथा॥वसिष्ठस्यशतंपुत्रान्नाशयामासकौशिकः॥नैनं
बबाधिरेब्रह्महत्यास्त्रास्तपसांबलात्॥२०॥प्राज्ञःखलादिं
तोदेहंतितस्यक्षतिनतुक्षमां॥नशशापवसिष्ठोहिपुत्रघ्नमपिकौशि
कं॥कौशिकेक्रौर्यंतपसीराधेयेशौर्यंभीरुते॥खलेचवाग्मिमाधुर्यं
बीजसंस्कारसंकरात्॥ब्राह्मणोगर्भसंस्थोपिमाननीयोमनीषि
णां॥२१॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(५)

औवैर्यां द्विमातुरू रूरस्य: क्षत्रसंधमन्नीकरात् ॥ लोकवेदविरोधेपिमातु
३ र्वाक्यंनलंघयेत् ॥ इत्येकस्यारेपितृकेमीपंक्तेत्युक्तं स्वयंवरे ॥ नत्तुवेदविरु
द्धमेकस्याबहुभर्तृता ॥ [illegible] ॥ नैकस्यैबहवोनैकाद्दौपतीइतिचश्रु
तौ [illegible] ॥ अग्नीन्यंनेकमासाप्पहव्यमे
तिमनुष्पता ॥ अग्न्यपस्त्वाग्नरर्कः क्ष्मापुरुषा योषिदित्यपि ॥ अ
ग्नौप्रास्ताहुतिः सम्यगादित्यमुपतिष्ठते ॥ आदित्याज्जायते वृष्टि
र्वृष्टेरन्नं ततः प्रजाः ॥ द्रोणोवह्निश्चतुष्कोऽन्छो योषिदग्नेरभावतः ॥ २
अग्निरयो छिन्तासीनाभ्रुछापित्रोरभावतः ॥ अग्निद्वयोछिन्ता

(३A)

देवानस्पृशंतिक्षितिंहिते ३० देवजापार्थमाद्रेयाभ्रसुमग्निविवर्जि
ताः क्षिप्तमात्रंह्वविर्वह्नौमिथुनत्वमुपागतं ३१ एवाग्निजावतः
पुत्रौद्रुपदस्यस्मराधिकौ सर्वेसमागमकादेवाविराजोवयवायतः
३२ सर्वएवसमाःसर्वेऽनंताइतिहिदेववर्गाः नतेषांव्यभिचारोस्ति
नचेत्सूर्ययमौकथं। पितापुत्रासतीकुंतीमुपेयातांस्मरोत्तमैः
३३ द्रौपदींदेवजापार्थादेवजांयदिभुंजते नतेषामुत्रदोषोस्ति
देवाएवहितेस्वयं ३४ श्रूयतेनहदेवेदेवान्यायंगच्छतिसर्वथा न
स्माद्यज्ञैर्दैवभावंपार्थयीतनिरेनसं ३५ एतद्देवाहिकेव्यासोना
नाख्यानोपबृंहणैः दर्शयामासलोकानांसंशयस्यापनुत्तये ३६

Joint project of the Rajawade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5)

प्रणमंति ज्ञिघां संतोप्यनुकूले विधातरि ॥ पांडुपुत्रान्धार्त्तराष्ट्राइ
त्युक्त्के विदुरागमे ॥ ३७ ॥ यान्रवत्ला दग्धुमिछंति तान्चईयतिकेशा
वः ॥ निरस्ताः पांडवा दारान् राज्यं कालिं च लेभिरे ॥ ३८ ॥ एकात्मा
नोपिभिद्यंते स्त्रीभिः सुंदोपसुंदवत् ॥ तस्मात्सरव्युरपिस्त्रीभि
र्न संभाषेत बुद्धिमान् ॥ ३९ ॥ विप्रार्थानृपालये ज्ञात्वाप्यापदं द्वाद
शाब्दिकीं ॥ इति दर्शीतवान्व्यास आर्जुन्या तीर्थयात्रया ॥ ४० ॥ न
ज्ञातीनां वचः प्रेक्ष्यं वरे श्रेयस्य मागमे ॥ इतीव कृष्णो विजयं स्व
स्वसार महारयत् ॥ ४१ ॥ मातुलस्य सुतां पार्थो धर्मतो भगिनीं स
तीं ॥ कथं जहार धर्मात्मापीति चेल व्रुणुध्वमे ॥ ४२ ॥ भ्रातृस्वस्त्रोः ४

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5A)

सुतो भ्रातृस्वसारो यदि शौनक ॥ सप्तमादूर्ध्वमप्येष संबंधं छि
द्यतां कथं ॥४३॥ तस्मात्तयोः स्वसृभ्रातृभावो भक्तो विगोत्रयोः
दांपत्यभावस्तु तयोर्मंत्रलिंगात्प्रतिस्फुरः ॥४४॥ आयाहींद्रपथि
भि० इति श्रुतेः ॥ ॥ योषापत्यं मातुलीयं यथाभागः पितृष्वसुः
पुत्रस्यैवं वपां ते स्वं जुषस्वेंद्रेत्यपि जगो ॥४५॥ मानघ्नस्यापि जा
मातुर्मानं संवर्द्धयेद्बुधः ॥ स्वसृहेतोर्र्जुनो यापि दद्दुर्वित्तानि वृ
ष्णयः ॥४६॥ अग्निमप्यग्निमांद्यार्त्तं नरनारायणावृषी खांडवौ
षधिदानेन नीरोगं चक्रतुर्यथा ॥४७॥ देवोपि देत्यदुःखार्त्तो
मानुषो रेतसः का कथा ॥ शरणीकरणीयोतः सर्वदुःखापहो ह
रिः ॥४८॥ पित्र्यादृणादमुक्तस्य सकलं सुकृतं वृथा ॥ द्वियोनाव

Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. Joint project of the Rajawade

(6)

ष्यतः पुत्रानुजनयेन्मंदपालवत् ॥ ४९ ॥ शांर्ङ्गकान्सुखतपोरक्षन्
नागमातार्जुनोभयं ॥ भवाग्नितल्पकामोत स्त्रीनेतान्शरणं
व्रजेत् ॥ ५० ॥ ॥ इत्यादिपर्वतात्पर्यसंक्षेपेणोपवर्णितं
सभापर्वादितात्पर्यं मुख्यतः कथ्यतेऽधुना ॥ ५१ ॥ दानवेंद्रेण तु
ष्टेन सभादत्ताऽद्भुता भुवि ॥ दिव्यदेवी सभा यज्ञप्राप्या तस्याः
शतोऽधिका ॥ ५२ ॥ ततः शानगुणाश्लाघ्या लभ्या विष्णोः समर्च
नात् ॥ इत्युक्त्या नारदः पार्थं यज्ञं शार्वेऽचीकरत् ॥ ५३ ॥ बहू
नांयोवधे यत्नस्त छलेनापि निर्दिष्टेत् ॥ जरासंधवधेनेतद्दर्शि
तं मुनिनामुने ॥ ५४ ॥ वित्तार्जनं मखायैवमहता मिति दर्शयेत्
ऊर्जेदिग्विजयाद्धर्थे राजसूयक्रतुक्रिया ॥ ५५ ॥ तत्रैवार्घाभि ५

(6A)

हरणेविघ्नुर्देवेनर्षिषु।।आदौप्यन्योथत द्दष्ट्वासद्योनश्येदितीरितं।।
५६।।गोप्यःकामाद्भयात्कंसोद्वेषाच्चैद्यादयोनृपाः।।तीव्रध्याना
द्धरेःसाम्यंलेभिरेकीटभृंगवत्।।५७।।तथाम्लयस्मादाद्याःपीड
२४ यंतिगुदानरान्।।पथापैषामुकुलसःमापिनंधातेराद्भवन्।।५८।।
कितवोप्युलूकार:।।नबान्योनांतरःशत्रुर्बाधतेभगवज्जनं।।क्रो
धदुःशासनोलक्ष्मामापद्यापननेरत्।।५९।।ज्ञात्वापिपरमाहा
त्म्यंनखलःखलतांत्यजेत्।।दृष्ट्वापिलक्ष्मामाहात्म्यंनैवाशाम्य
त्सुयोधनः।।सत्यंसतांमाहात्म्याशीयेनबद्धाःपदात्पदं।।वंचि

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(७)

ताअपिनोचेलुःसमर्थाअपिपांडवाः॥६१॥विप्रार्थंभास्करंभजे
६ नतुराज्यायधर्मराट्॥धर्मायाभ्यर्चयेद्देवंनराज्यायेतिदर्शयन्॥
६२॥प्रव्राजितःपथिहिडिंबंहत्वानमगलायतत्॥पांडवानांप्रव
सतांकिर्मीरोन्मथनंयथा॥६३॥उपदेशोहिमुखाणांप्रकोपा
पनशांतये॥भ्रातरंपथ्यवेकारंधृतराष्ट्रोव्यवासयत्॥६४॥
देवतासुप्रसन्नासुदैवशस्त्रंविनाशयेत्॥इतीवदेवेंद्रंतास्त्रो ६
निजघानार्जुनोऽसुरान्॥अकामकामिनीशापोदेहयुस्येक
सिद्धवेत्॥पार्थस्येवोर्वशीशापःप्रछन्नवासमर्भतः॥६६॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(7A)

दुःखेदुःखाधिकान्पश्चेप्राप्तेनशोकोपुनीयते॥इतीवश्राविता राज्ञानलोपा
ख्यानमुत्तमं॥६७॥[illegible]ः॥क्रोधीपुत्रान्कल्त्रंचहंतिलोकांश्चभूरि
शः॥जमदग्निसुपुत्रोत्रनिदर्शनमुदीरितं॥६८॥तीर्थयात्राखलवृथोसमाना
वितिदर्शयन्॥पपाठतीर्थपात्रांतेजरासुरवधादिकं॥६९॥देवत्वंदेवतानांहि
ब्राह्मणाश्चवनोयतःशर्यातिर्यज्ञेनासत्योस्तवान्सोमपायिनो॥७०॥
याजकोनरकंयातिनयाज्यःपापमाचरन्॥जंतुंहत्वासोमकायज्ञातंपुत्रा
नददद्यथा॥७१॥उत्कृत्यापिस्वमांसानिदत्वावाप्यरिक्तंवपुः॥शिबिः
कपोतमिवचत्रायेतशरणागतं॥७२॥नैयायिकानांमुखेनयुक्तिरेव

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(8)

नात्यभ्यं न च वेदो गुरुं विना १

८ बलीयसी॥ नवेद्यं युक्तिं [illegible] भी॥ [illegible]॥ अष्टावक्रयवक्रीतकयाभ्या
मेतदीरितं॥७३॥ निर्गुणः परमात्मायं देहं व्याप्यावतिष्ठते॥ इत्युक्त्वाह कपी
द्रायनावमन्येनलंघये॥७४॥ [illegible]॥
शारी साह्वलतोब्रह्मन्बलं वीर्यं [illegible]॥ भीमत्यजगरग्रस्तांधर्मराजोत्य
मोचयत्॥७५॥ यावत्कीर्तिरकीर्तिर्वा तावत्स्वर्नरकेथवा॥ पुमानस्तीति जा
नीयादिंद्रद्युम्ननिदर्शनात्॥७६॥ पितोः शुश्रुषया व्याधः सिद्धः पत्युः प ८
तिव्रता॥ सिध्यंति ब्राह्मणा वन्हेर्योगिनस्त्वात्मसेवया॥ पतिव्रतानां धर्मा
श्च द्रौपदीसत्यभामयोः॥ संवादादधिगंतव्याः सेव्यास्ता मां सुखावहाः॥

(8A)

साधूनभिबुभूषुर्हिंस्वयमेवाभिभूयते॥ इतिसंदर्शयन्नाहघोषयात्रांम
हामुनिः॥ नदेवब्राह्मणार्थेपिहिंसावल्लीप्रशस्यते॥ इतिसंदर्शयन्नाह
मृगस्वप्ननिदर्शनं॥८०॥ श्रीहिद्रोणिकदृष्टांतद्वृत्तिःशुद्धोतिथिप्रियः॥
अत्यल्पेनापिदानेनसिद्ध्यतेतदीरितं॥८१॥ दौर्वाससेतुसर्वात्म्यंका
रण्यंचेहितंहरेः॥ निदृष्टाहिजगत्तृप्तिस्वल्पेनापिनिरूपणंः॥८२॥ परस्त्री
स्पर्शमात्रेणजयद्रथदशास्ययोः॥ आद्यःपंचसटोजातःसकुटुंबो
हतःपरं॥८३॥ कार्यार्थीमित्रमन्विछन्नरोसःस्यान्महानपि॥ जघा
नवालिनंरामोनिर्दोषमपिसाहसात्॥८४॥ पतिव्रतायांमाहात्म्यंकु

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(9)

ल्हद्य सुखावहं॥ भर्तृमृत्युहरं चैव सावित्री ह निदर्शनं॥ कर्णोदाता
८ पात्रसिंद्रोदेयंस्वात्ससमर्पधनं॥ ज्ञात्वा विनियमात्तजोधर्मोनाभ्यपभ
वद्दिपुं॥ आरण्येयं॥ सर्वत्रचोदितार्थानामुपसंहारवर्णनं॥ आर
णेयेधर्मपार्थसंवादश्चाजनतः कृतं॥ ८७॥ आदिरेकोनविंशात्या
पर्वभिर्नवभिः सभा॥ आरण्यकंषाउषभिधर्ममेवन्यरूपषत्॥ ८८
धर्मउक्तस्त्रिभिःसेवानीतियुद्धादिहेतुकं॥ शोकभोगफलं चार्थव ८
क्तिपर्वभिरष्टभिः॥ ८९॥ विराटप्रथमः प्रोक्तः सेवाधर्मप्रवेशने॥
तत्रापिखलबाधार्स्तीत्युक्तंकीचकदारणे॥ ९०॥ पौरुषं दर्शयित्वै

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan [illegible]

(9A)

वस्त्रासिनेगौत्रनामनी।।प्रकीर्त्तयेदितिश्रोच्चेमुनिर्गोग्रहपर्वणि।
११।।धृर्मेणेवापदत्तांत्वांपरंसौभाग्यमश्नुते।।अभिमन्युविवाहा
ख्येपर्वण्येतन्मदर्शितं।।१२।।एकएवसहायोल्पमात्राःकिंसैन्य
कोटिभिः।।इतिवक्रेर्जुनःकृष्णेनसैन्यंधार्तराष्ट्रवत्।।१३।।भवेत्सा
हायवान्पूर्वंसाम्नावात्रुमधार्थयुन।।उद्योगसंजयप्रेष्यपर्वभ्यामे
तद्दीरितं।।१४।।निद्रातिपरमार्थार्थीनवबुध्यतिबोधितः।।इतिप्रजा
गरेसानत्सुजातेचापिवर्णितं।।१५।।ऐश्वर्यमैश्वरूपंचहरेश्रुलाव
लोकयञ्च।।दुर्योधनेनमेनेस्यवाक्यंम्लेच्छःश्रुतेरिव।।१६।।औपिश्रेलो

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(10)

कथ राज्यस्य हेतोर्विश्वस्तमाश्रितं॥ नत्यजेद्देहनाशेपीत्युक्तं
९ कर्णोपजापतः ९७ निंदंत्यसंतोपि सतो वै डालव्रतिका
छि २ इति युधिष्ठिरमिवोलूक इत्यूचे बादरायणः ९८ यद्धत्वा
ज्ञायमाशास्त्रे धार्त्तराष्ट्रस्तमर्कजं आहार्धरथ इत्युक्त्वे
भीष्मस्तेजोवधेप्सया ९९ न किंचित्तपसोसाध्यं यतोजा
न्मांतरं विना पुंस्त्वं स्त्रीत्वं शिखंडिनं प्रापेत्यंबोपाख्यान ईरितं
१०० भंज्येत्पतिं विना सेना कूर्मा मत्कुकमुष्टिवत् इति
सेनापतिं भीष्मं चक्रे कौरवनंदनः १ वैराजाद्दर्शनाद्रूर्ध्वप ९

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. Joint project of the

(10A)

रक्षस्त्वान्ववेक्षणं ॥ इतीव जंबूखंडादिगीतायाः पूर्वमीरितं ॥
॥ २ ॥ श्रुतिः स्मृतेर्बलवती भक्तौ त्वेन हि पर्ययः ॥ भीष्मं जिघां
सता पार्थसूतेनेनत्यदर्शितं ॥ ३ ॥ नदेहमनुशीर्यते वैष्णवाजि
तमृत्यवः ॥ भीष्मः कालांतराकांक्षी ह्यारतस्येव सेच्छिरं ॥ ४ ॥
क्षात्रात्स्वं महः श्रेष्ठमिति मत्वा सुयोधनः ॥ जयाशयास्वमा
चार्यं सेनापत्येभ्यषेचयत् ॥ ५ ॥ संसप्तकवधोत्साही जिष्णुः
पुत्रवधार्दितः ॥ प्रतिज्ञां महतीं कृत्वा तीर्णः श्रीपतिमायया ॥ ६
संतोष्य साधुतां यांति प्रतिकूले विधातरि ॥ द्रोणस्य मृत्युका
ले । हि धर्मोप्यनृतभागभूत् ॥ ७ ॥ अनृतेन हतो द्रोणो नत्याना

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(81)

रायणास्त्वकं ॥ नानोपायैररीन्नूहत्वा स्वीयानुरक्षितवान्हरिः ॥८॥
१० कार्याकार्यविचारं हि क्रोधाविष्टा न कुर्वते ॥ अपिबच्छोणितं भ्रा
तुर्भीमसेनो हि संयुगे ॥९॥ सौगिरैद्रिं निजघ्ने पाणिदानीतद्विप
र्ययः ॥ सहायो हेतुरीशानः पक्षपातविवर्जितः ॥११०॥ जयाज्ञा
ज्ञो विनाशान्वसुक्षीणास्यापि दुस्त्यजा ॥ शल्यं ह्रदं च शरणं
कृतवान्यत्सुयोधनः ॥११॥ युद्धांते तीर्थयात्रां यत्स ब्रूते बादरा
यणः ॥ तेन जानीमहे हिंसा धर्म्यापि दुरितप्रदा ॥१२॥ नाधर्मेण
विना शत्रुः शक्यो निर्जेतुमुल्बणः ॥ भीमसेनो ह्यधोनाभेः प्र
जहार सुयोधनं ॥१३॥ विदुषो ब्राह्मणस्यापि दैन्यात्स्याद्दार १०

णामतिः॥ अश्वत्थाममपि यत्स्नेहान्गांभीर्यश्च न्यवधीद्रुषा ॥१४॥
अर्थार्थी वधमाप्नोति विलपंति च तत्स्त्रियः॥ तस्मादर्थेन लि
प्सितश्रेयोर्थिधार्त्तराष्ट्रवत् ॥१५॥ द्विनवाक्षौहिणीर्हत्वाले
भे राज्यं युधिष्ठिरः॥ एवं भूतक्षयेणैव भवत्यर्थः सतामपि॥
॥१६॥ बंधूनपि नयन् युद्धे स्वर्गं श्राद्धैश्च तर्पयेत्॥ इत्येवं निर्म
लं क्षात्रं कर्मोक्तं तोयकर्मणि ॥१७॥ अर्थार्थोस्त्याद्दियोगेवा
यत्स्नेहं कामशाब्दितं॥ तदा पुः पांडवक्के वैरो लब्धराज्याः पृ
थग्गृहाः॥१८॥ चतुर्भिरेवं वैराटमेकादशाभिरुद्यमं॥ पंच
भिर्भीष्ममष्टाभिर्द्रोणमेकेन सूर्यजं॥१९॥ चतुस्त्रिपंचभिः
शल्य सौषुप्तस्य भिधानि च॥ पर्वभिर्दीपयेत्यर्थं शांत्यादिः

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(१२)

११ कापिदीपिका ॥१२०॥ यथोक्तं दंडयन् दंड्यान् धर्ममक्षय्यमश्नु
ते ॥ भूप इत्येवमद्धर्माः सापद्धर्मा निरूपिताः ॥ २१ ॥ सर्वाधिका
रिकामोक्षधर्माः सम्यगुदीरिताः ॥ तत्राधिकारसिध्यर्थं दानध
र्मांश्चकीर्तिताः ॥२२॥ स्वछंदमरणः सर्वो योगी भीष्मसमो भवेत् ॥
इति प्रदर्शयन् भीष्मनिर्याणं चाथ वर्णयत् ॥२३॥ वाराणस्याम् विज्ञा
तो वसेद्विघ्नभयात्सुधाः ॥ व्यासखेदस्य संवर्त्तेरेतत्सम्यक्प्रदर्शितं ॥२४
काश्यां मृतस्य कृष्णपंशिन[illegible]गालमृच्छति ॥ अपूर्वमेतत्संवर्त्तमरुत्ती ११
येप्रकाशितं ॥२५॥ क्रममुक्तिप्रसिद्ध्यर्थमश्वमेधोपाकीर्तिताः ॥ न
तस्य दुर्ग्रहत्वाच्च पुनरध्यात्ममीरितं ॥२६॥ नृपो हि तत्र मंत्रणां भो
गानरक्तयो न यः ॥ इतीव कुंतीपुत्राणां राज्यं त्यक्त्वा वनं ययो ॥२७॥

Joint property of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai.

(12A)

मायामात्रंसुतादीनिविज्ञायाश्चर्यपर्वतः॥धृतराष्ट्रइवत्यक्त्वाशोकं
मोक्षंसमाश्रयेत्॥२८॥ब्रह्मक्षोभात्सुरापानाद्विनष्टाःसर्वयादवाः॥
तस्माद्देनद्वयंसद्भिर्नैवकार्यंकदाचन॥२९॥सर्वेक्षयांतानिचयाद्वल्मी
नामपिसंक्षयात्॥पराभवादर्जुनस्यपतनांताःसमुच्छ्रयाः॥३०॥
स्वस्यमृत्युंविनिश्चित्यपरंशास्वंतक-प्रमानान्॥युधिष्ठिरइवोपेक्षांकुर्या
द्बंधोमुमूर्षतः॥३१॥आनृशंस्यंपरंधर्मोयेनराज्ञायुधिष्ठिरः॥श्वा
नंभ्रातृन्विनादिव्यंरथंस्वर्गचनारुहत्॥३२॥एवंसर्वत्रनास्त्यर्थ्यंकथा
नामुत्रयेत्यतः॥नप्रवृत्तिनिवृत्तिभ्यांविनाभावःकृतार्थतः॥अर्थोध
र्मायभोगायधर्मःस्वर्गायमुक्तये॥कामोधर्मार्थनाशायमोक्षःस्व

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(13)

१२ र्गस्त्रिवर्गजित्॥३४॥ १३४॥ आदौ सभा

रण्य विराट उद्यमे भीष्मो गुरौ सूर्यज शल्य सौप्तिके स्त्रीशां

ति दाना श्वमस्वाश्रम स्थितौ मौसल्ययान द्युगमे खिलेषु

च १३५ इति प्राधान्यतस्तदाख्याननामपर्वाणि

गाणेश्यां संगृहीतानि ॥ ॥

१२

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com